

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-197 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 11-54/1392-500
Karar Tarihi : 27.10.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖR : Harun ULU

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Petrol Ofisi A.Ş.
Temsilcisi: Dr. Aydın ÖZTUNALI
Turan Güneş Bulv. 63/1 Yıldız/Ankara

D. DOSYA KONUSU: Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) ile Abaj Proje İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş. (Abaj Petrol) arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer verilen istisna hükmü uyarınca aynı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığının tespiti, bu mümkün olmazsa bireysel muafiyet tanınması talebi.

E. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 08.07.2010 tarihinde 5301 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 17.10.2011 tarih ve 2010-1-197/MM-11-264.HU sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 20.10.2011 tarih ve REK.0.15.00.00-130/290 sayılı Başkanlık Önergisi ile 11-54 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, taraflar arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 (a) maddesi kapsamında istisna hükmünden yararlandığı görüşü ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

Taraflar arasındaki "Bayilik Sözleşmesi"nin kapsamı göz önüne alındığında, bildirim konu işlem çerçevesinde ilgili ürün pazarı, "oto-LPG dışında kalan otomotiv yakıtları", "oto-LPG" ve "madeni yağ" pazarları olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, emsal Kurul kararları ve başvurunun içeriği ve etki alanı da dikkate alınarak, değerlendirmede öncelikle oto-LPG dışında kalan otomotiv yakıtları pazarı göz önünde bulundurulmuştur. Diğer taraftan, gerek beyaz akaryakıt ürünleri, gerekse oto-LPG ve madeni yağ dağıtım faaliyetlerinin yurt çapında gerçekleştirilmesi ve ilgili hizmetler bakımından rekabet şartlarının farklılaşmasına neden olacak bir unsur bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak kabul edilmiştir.

G.2. Bildirim Konusu İşlem

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre, İzmir ili, Menemen ilçesinde bulunan akaryakıt istasyonunun işletilmesi amacıyla 26.12.2008 tarihinde POAŞ ile Abaj Petrol arasında bir bayilik anlaşması imzalanmıştır. Abaj Petrol ile bu sözleşme imzalanmadan önce ilgili istasyon Tufan Petrol Tic. A.Ş tarafından işletilmiştir.

Söz konusu bayilik faaliyetinin yürütüleceği taşınmazın maliki Menemen Belediyesi olup, anılan Belediye 10.08.1966 tarihinde ilgili taşınmaz üzerinde 99 yıl süreli olarak POAŞ'a intifa hakkı tanımıştır. POAŞ, Menemen Belediyesi'nden aldığı intifa hakkının karşılığı olan bedeli bir defada ödemiştir. Buna karşılık gerek Tufan Petrol'ün gerekse Abaş Petrol'den işleticilik/kira bedeli tahsil etmiş ve tahsil etmeye devam etmektedir. Başvuruda, ilgili dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında istisna hükmünden yararlandığına karar verilmesi talep edilmektedir.

G.3. Değerlendirme

Bildirime konu sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan "Anlaşmaları Grup Muafiyeti Kapsamı Dışına Çıkaran Sınırlamalar" ve 5. madde ile getirilen "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede bildirim konusu sözleşmeler Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan sınırlamalara aykırılık teşkil etmemekle birlikte, 5. maddede yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi bakımından ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

2002/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesinde rekabet etmeme yükümlülüğü, "*alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük*" olarak tanımlanmıştır. 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca akaryakıt bayilerinin kendi dağıtım şirketleri dışındaki dağıtım şirketlerinden ürün tedariki yasaklanmış olduğundan, akaryakıt bayilik sözleşmeleri özünde, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesi çerçevesinde rekabet etmeme yükümlülüğü içeren, diğer bir deyişle münhasır nitelikte sözleşmelerdir. 5015 sayılı Kanun'un 8. maddesinde bayilik sözleşmelerinin süresine ilişkin bir kayıt bulunmamakta olup, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 (a) maddesinde yer alan, "*alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğü içeren dikey anlaşmaların Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamayacağı*" hükmü, akaryakıt sektörü bakımından da uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, anılan Tebliğ'in 5 (a) maddesinin devamında ise, "*Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise, yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar.*" şeklinde düzenleme getirilerek ilk paragraftaki yasağa bir istisna tanınmıştır.

Söz konusu hüküm irdelendiğinde, bahse konu istisnadan yararlanmanın, öncelikle iki koşuldun birinin varlığına bağlı olduğu görülmektedir. Buna göre alıcı (bayi) anlaşmaya dayalı faaliyetini:

- ya doğrudan veya *alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan* üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya (dağıtıcıya) ait tesis (akaryakıt istasyonu) üzerinde,
- ya da bizzat sağlayıcı tarafından *alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan* üçüncü kişilerden elde edilen bir aynı veya şahsi kullanım hakkına konu bir tesiste

sürdüremelidir.

Başvuru konusu işleme bakıldığında, ilgili taşınmazda POAŞ'ın doğrudan işleticilerle bağlantısı bulunmayan malikten aldığı bir intifa hakkı olduğu görülmektedir. Bu

11-54/1392-500

çerçeve de söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 (a) maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlandığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

100 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Petrol Ofisi A.Ş. ile Abaj Proje İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş. arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5 (a) maddesinde yer alan istisna hükmü uyarınca anılan Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.